

FORELÆSNINGER

OVER

DEN DANSKE TINGSRET

AF

HENNING MATZEN,
PROFESSOR, DR. JUR.

ANDEN GJENNEMSETTE UDGAVE.

TRYKT SOM MANUSKRIFT.

KJØBENHAVN.

TRYKT HOS J. H. SCHULTZ.

1884.

Indholdsangivelse.

Indledning.

	Side.
§ 1. Formueret. — Formuerettighed.....	1—5.
§ 2. Tingsret. — Tinglig Ret.	5—15.
Begrebet tinglig Ret 5—11. Særligt om visse Rettigheder, hvis Karakter som tinglige er omtvistet 11—15.	
§ 3. Ting.....	16—25.
Begreb og Inddelinger.	
§ 4. Urørlige og rørliche Ting.	25—35.
Hvilke Ting der ere urørlige; og hvorvidt særlig Bygninger ere det; 27 jfr 31—32. Faste Ejendommens Grænser og Bestanddele 28—33.	
§ 5. Urørlige og rørliche Ting. (Fortsættelse).....	35—37.
Inddelinger af faste Ejendomme 35—36. Løsøregegenstande og Inddelinger af disse 36—37.	
§ 6. Hovedting. — Biting. Moderting. — Frugter.....	37—41.
§ 7. Enkelte og sammensatte Ting. Tingsindbegreb.....	41—44.
§ 8. Delelige og udelelige, fortærlige og ufortærlige, fungible og ikke fungible Ting.....	45—48.
§ 9. Besiddelse.....	49—61.
Begreb 49—51. Det objektive Forhold ved Besiddelsen (corpus) 51—56. Besiddelsesviljen (animus) 56—61.	
§ 10. Besiddelse. (Fortsættelse).....	61—68.
Gjenstand for Besiddelse 61. Subjekt 61. Besiddelse ved Repræsentant; borgerlig og naturlig Besiddelse 62—68.	
§ 11. Besiddelse. (Fortsættelse).....	68—79.
Fortsatte Bemærkninger om Besiddelse ved Repræsentant. Om animus hos Repræsentanten, om constitutum possessorium og traditio brevi manu 68—70. Overførelse af Besiddelse,	

særligt naar Overdrageren besidder Tingen ved Repræsentant
70—79

- § 12. Besiddelse. (Fortsættelse)..... 79—82.
Yderligere Bemærkninger om borgerlig og naturlig Besiddelse 79—80. Godtroende og svigagtig, retmæssig og uretmæssig Besiddelse 80—82.
- § 13. Besiddelse. (Slutning) 82—90.
Besiddelsens Retsvirkninger. Nødværge 82—84. Reglen om Bevisbyrden i D. L. 1—14—5; jfr 5—5—3 84. Besiddelsen som Vindikationsgrundlag 85—89. Hævd og Frugterhvervelse 89—90.
- § 14. Inddeling af de tinglige Rettigheder 90—91.

Første Afsnit.

Ejendomsretten.

- § 15. Ejendomsrettens Begreb..... 92—96.
- § 16. Indskrænkninger i Ejendomsretten 96—137.
I. Legale Indskrænkninger 96—127. — II. Indskrænkninger af retshaandhævende Natur 127. — III. Indskrænkninger, som hvile paa en privatretlig Adkomst 127 flg. 1) Suspensivt og resolutivt betinget Ejendomsret; Stamhuse 128—133. 2) Ejendomsret ex die og ad diem; Len 133—136. 3) Indskrænkninger, som skyldes andre Personers begrænsede Rettigheder over Tingen. Indskrænkninger, som paahvile visse Bondeejendomme; særligt om de i D. L. 3—12 omhandlede Selvejergaarde 136—137.
- § 17. Sameje 138—146.
Begreb og Arter 138—141. Retsforholdet ved det tilfældige Sameje 141—146.
- § 18. Om Maaderne, paa hvilke Ejendomsret erhverves 146—149.
- § 19. De primitive Erhvervsmaader. I. Bemægtigelse.... 149—155.
Begreb 149—150. Ting, som tilhøre Staten 151—152. Res jacentes 153—155. Res nullius 155.
- § 20. De primitive Erhvervsmaader. II. Frembringelse 156—166.
Begrebet og dets Anvendelse 156—157. Retsforholdet med Hensyn til den nye Ting; særligt naar en Person har specificeret en anden Mand tilhørende Ting 158 ff; naar Specificationen er sket i god Tro 159—164; naar den Specificerende ikke har været i god Tro 164—166.
- § 21. Tilvæxt..... 166—183.
Begreb 166—167. A. Paabygning med fremmede Materialier paa egen Grund 167—169. B. Paabygning med egne Materialier paa fremmed Grund 169—178. Saaning i fremmed Jord 178—183.

- § 22. Den afledte Erhvervelse af Ejendomsret i levende Live.
 I. ad frivillig Vej. 183—202.
 Om tinglige Retshandeler 183—184. Overdragerens Habilitet og Kompetence 185 ff. Særligt om det Tilfælde, at Overdrageren var obligatorisk forpligtet til at overdrage Tingen til en anden 186—191. Viljeserklæring ved Fuldmægtig 191. Vildfarelse, Svig, Tvang 192—196. Overdragelseserklæringens Indhold og Form 196—198. Om Tidspunktet for Erhvervelsens Indtræden og om Nødvendigheden af, at Erhververen kommer i Besiddelse af Tingen 198—199. Om Nødvendigheden af en Erhvervsvilje hos den, til hvem Tingen skal overdrages 200—202.
- § 23. Den afledte Erhvervelse af Ejendomsret i levende Live.
 I. ad frivillig Vej A. over faste Ejendomme 202—213.
 I. Skjødet og dets Indhold 202—205. II. Dets Tinglæsning og Tinglæsningsfristernes Betydning 205—213.
- § 24. Om den afledte Erhvervelse af Ejendomsret i levende Live. I. ad frivillig Vej A. over faste Ejendomme. (Fortsættelse). 213—229.
 Betydningen af Skjødets Erhvervelse. — Om det Tilfælde, at en Person, i Henhold til en blot Købekontrakt har tiltraadt Ejendommens Besiddelse 214 ff. Skjøde, som er resolutivt betinget af Købesummens Betaling 220 ff. Om den Persons Retsstilling, som besidder Ejendommen i Følge Købekontrakt 225. ff.
- § 25. Om den afledte Erhvervelse af Ejendomsret i levende Live. I. ad frivillig Vej A. over faste Ejendomme. (Fortsættelse). 229—258.
 Literærhistorisk Indledning 229—230. Tinglæsningens Betydning i Almindelighed 231; naar Fristerne i D. L. 5—3—28 ere oversiddede 232 ff. Tinglæsningens Betydning overfor Erhvervelser ved Retshandler 232—233; overfor Indførseler 232—233; Konkurs og Skifte af insolvent Dødsbo, i hvilket Gjælden ej er vedgaaet 233—48; Arrestforfølgning 248—253. — Tinglæsning indenfor de af Loven satte Frister 253—254. — Tinglæsningens Betydning med Hensyn til Ejerens Legitimation 254—258.
- § 26. Om den afledte Erhvervelse af Ejendomsret i levende Live. I. ad frivillig Vej A. over faste Ejendomme. (Slutning) 258—265.
 Om D. L. 5—3—32.
- § 27. Om den afledte Erhvervelse af Ejendomsret i levende Live. I. ad frivillig Vej B. over Løsøre 265—274.
 Ingen Tinglæsning ved Overdragelse af Løsøre, dog undtagelsesvis i en særlig Art af Tilfælde 266—268. Om Overdragelse af Skibe 269. Gjældsbreve 269—270. Om Analogien fra D. L. 5—3—32 270—274.

- § 28. Om den afledte Erhvervelse af Ejendomsret i levende Live. II. ad exekutiv Vej..... 274—287.
 Erhvervelse ved Expropriation 275—276. Erhvervelser af retshaandhævende Karakter 276 ff. Udlæg til Ejendom i Tilfælde, hvor der haves en Fordring paa en individuelt bestemt Ting 276—278. Udlæg til Ejendom i Tilfælde, hvor der haves en Fordring paa en generelt bestemt Ydelse 278—283. Om Udlæg til Forauktionering og om Kjøb paa Tvangsauktion 284—287.
- § 29. Om de exstinktive Erhvervsmaader. Indledende Bemærkninger..... 287—289.
 Begreb og Arter.
- § 30. De exstinktive Erhvervelser. (Fortsættelse). I. Godtroenheds Erhvervelser..... 289—298.
 Erhvervelse ved Overdragelse fra en Person, som er forsynet med Legitimation som Ejer uden dog at være det 289—292. Erhvervelse ved Overdragelse fra en uberettiget, som har fornøden udvortes Legitimation, i Tilfælde, hvor rette Ejer har forsømt at foretage, hvad der er nødvendig for at værgе hans Ret overfor senere godtroende Erhververe 292—293. Exstinktiv Erhvervelse af Penge, Pengerepræsentativer og Gjældsbreve, som lyde paa Ihændehaven 293—295. Exstinktiv Erhvervelse af Vexler og af Statsobligationer m. m. i Følge Fdg 21 Juni 1844 m. fl. 296—298.
- § 31. De exstinktive Erhvervelser. (Fortsættelse). II. Hævd.. 298—305.
 Begreb og Arter 298—300. Betingelserne for Ejendomshævd, særligt om Besiddelsens Beskaffenhed 300—305.
- § 32. Om de exstinktive Erhvervelser. (Fortsættelse). II. Hævdserhvervelsen. (Fortsættelse)..... 305—311.
 Hævdsbesiddelsens Varighed. Om Tingen gennem hele Hævdstiden skal være besiddet af en og samme Person 305—307. Om Besiddelsen skal være uden Afbrydelse 307—311.
- § 33. Om de exstinktive Erhvervelser. (Fortsættelse). II. Hævd. (Fortsættelse)..... 311—314.
 Om Maaderne, paa hvilke en begyndt Hævdsbesiddelse afbrydes.
- § 34. Om de exstinktive Erhvervelser. (Fortsættelse). II. Hævd. (Fortsættelse)..... 314—324.
 Virkningen af den tilendebragte Ejendomshævd. Om dens Tinglæsning og om Lavhævd 314—317. Hævdserhvervelsens Indflydelse paa begrænsede Rettigheder over Tingen, særligt paa ældre Panterettigheder 317—324.
- § 35. Om de exstinktive Erhvervelser. (Fortsættelse). II. Hævd. (Slutning)..... 324—333.
 Hævdens Indvirkning paa Brugsrettigheder, Servituter og

Realbyrder. 324 328. — Om Aldertidshævd 328—330. — Om Hævd paa Gjældsbreve 330—332. Om Odelshævd paa Island 332—333.

- § 36. Om de exstinktive Erhvervelser (Fortsættelse). III. Besidderens Frugterhvervelse..... 333—348.
 Almindelige Bemærkninger om Erhvervelse af Ejendomsret over en Tings Frugter 333—335. Om den godtroende Besidders Frugterhvervelse inden Paatalen 336—343; efter Paatalen 343—344; om en ikke godtroende Besidders Ret 345—347; om borgerlige Frugter 347—348.
- § 37. De exstinktive Erhvervelser. (Slutning). IV. De præklusive Erhvervelser..... 348—352.
 I. Hittogods. II. Vrag.
- § 38. Ejerens Retsmidler.....
 Om Vindikationssøgsmaal. Hvem der kan optræde som Vindikant, og mod hvem et saadant Søgsmaal kan rettes 352—354. Dets Gjenstand 354. Om Vindikationsrettens Udstrækning og om de saa kaldte Indskrænkninger i samme 355 ff. Særligt om D. L. 5—3—35, 36, 38. 358 ff.
39. Ejendomsrettens Ophør 363—364.

Andet Afsnit.

De begrænsede tinglige Rettigheder.

- § 40. Indledende Bemærkninger 364—367.

Første Afdeling.

Nydelsesrettigheder.

- § 41. Almindelige Bemærkninger..... 368—369.
- § 42. Brugsrettigheder 369—370.
 Bemærkninger om det i Fremstillingen benyttede System.
- § 43. De med Besiddelse forbundne Brugsrettigheder..... 370—374.
 Arter af Brugsforhold med Hensyn til faste Ejendomme 371—373. Om Laan til Brug giver en tinglig Ret 373—374.
- § 44. De med Besiddelse forbundne Brugsrettigheder. (Fortsættelse) 374—384.
 Om Stiftelse af saadanne Rettigheder. I. Ved Retshandel 375 ff. Særligt om Stiftelse af Livsfæste 378—381. II. Ved Hævd 381—383.
- § 45. De med Besiddelse forbundne Brugsrettigheder. (Fortsættelse)..... 384—398.
 Brugsforholdets Retsbeskyttelse. Forholdet overfor dem, som have ældre Rettigheder i Tingen 384—386. Om Nødvendig-

heden af Tinglæsning, dens Gjenstand og Retsvirkning 387—397. Om Brugsforholdets Ophør 398.	
§ 46. Servituter Servitut Begrebet; reelle og personelle Servituter.	398—401.
§ 47. Servituter. (Fortsættelse)..... Nærmere Udvikling af den privatretlig Servituts Væsen og Indhold.	401—407.
§ 48. Inddeling af Servituter — Servituters Stiftelse Om Servituters Stiftelse ved Viljeserklæring.	407—409. 409—414.
§ 49. Servituters Stiftelse..... Om Servituters Stiftelse ved Hævd. Hvilke Servituter der kunne stiftes ved Hævd 415—417. Ordinær Hævd af positive synbare Servituter 417—425. Aldertidshævd af positive usynbare Servituter 425—427.	415—427.
§ 50. Servituter. (Fortsættelse)..... Om Servitutrettighedens Indhold og Udøvelse 427—431. Retsmidler til Haandhævelse af Servitutrettigheder 431—434.	427—434.
§ 51. Servituter. (Slutning)..... Servituters Ophør. 1) I Kraft af en ved Servitutens Stiftelse sat Begrænsning for dens Varighed 434—435. 2) Naar en nødvendig Forudsætning for Rettighedens fortsatte Tilværelse bortfalder 435 ff. Særligt om Konfusion 436—439. 3) Ved Ophævelse, paa Grund af en modstaaende Akt 426 ff. Efter- givelse 439—443. Frihedsbrug 443—449. — Bemærkninger om D. L. 5—10—56 449—452.	432—452.
§ 52. Real- eller Grundbyrder Begreb 452—456. Adkomsten kan enten være Viljeserklæring eller Alderstidshævd 456—457. Afgifter af offentligretlig Natur 457—459. Realbyrderettens Indhold, Retsbeskyttelse og Ophør 459—465. De vigtigste Arter af Realbyrder 465—469.	452—469.

Anden Afdeling.

Sikkerhedsrettigheder.

— Indledende Bemærkninger.....	470—472.
§ 53. Panterrettigheder Begrebet Panteret. Dens Karakter som akcessorisk Ret 472—476. Dens Indhold 476—478 og Retsbeskyttelse. 478—481.	472—481.
§ 54. Panterrettigheder. (Fortsættelse). Inddeling af Pant...	481—483.
§ 55. Panterrettigheder. (Fortsættelse). Viljebestemt Pant.. Betingelserne for dets gyldige Stiftelse. I. Fordringen 484—	484—514.

495. II. Gjenstanden for Panteretten 495—510. III. Pantsætningsakten 510—514.

- § 56. **Panterettigheder.** (Fortsættelse). Haandpant..... 514—519.
Stiftelse af Haandpant. Gjenstand.
- § 57. **Panterettigheder.** (Fortsættelse). Haandpant. (Fortsættelse) 519—536.
Haandpanthaverens Beføjelser og Retsbeskyttelse. Om hans Ret til at overdrage Pantet til en anden 519—524. Om hans Beføjelse til at søge Fyldestgjørelse i Pantet 525—529. Om Panthaverens personlig Tiltale til Pantsætteren, hvor Pantet er utilstrækkeligt 529—532. Om Panthaverens Pligt til at tilbagelevere Pantet 532—536.
- § 58. **Panterettigheder.** (Fortsættelse). Underpant..... 536—543.
I Underpant i faste Ejendomme. Stiftelse 536—540. Det ved Underpantsætning stiftede Retsforhold 540—543.
- § 59. **Panterettigheder.** (Fortsættelse). Underpant i faste Ejendomme. (Fortsættelse)..... 543—550.
Om Underpanthaverens Adgang til at søge Fyldestgjørelse i den pantsatte Ejendom.
- § 60. **Panterettigheder.** (Fortsættelse). Underpant i faste Ejendomme. (Slutning)..... 550—571.
Om det Tilfælde, at flere have Pant i en fast Ejendom. 1) Om Prioritet for krediterede Renter 551—552. 2) Om de forskellige Prioritetshaveres Stilling i Tilfælde af Retsforfølgning 552—560. Om Ejerens Ret i Henseende til Ejendommens Værdi ud over Prioriteternes Beløb 560—561. 3) Om Udløsningsretten 561—565. 4) Oprykningensretten 565—571.
- § 61. **Panterettigheder.** (Fortsættelse). II. Underpant i Løssore 571—588.
Gjenstand 571—572. Stiftelse 572—576. Om det ved Underpantsætningen stiftede Retsforhold og om Adgangen til at søge Fyldestgjørelse af Pantet 576—579. Om Retsforholdet mellem flere Panthavere 579—580.
- § 62. **Panterettigheder.** (Fortsættelse). Det viljebestemte Pants Ophør 580—588.
Særligt om Panterettens Ophør, naar den Fordring, til hvilken den slutter sig, forældes 581—584. Hvilken Indflydelse Fordringens Prækclusion har paa Panteretten 584—586. Om Aflæsning og Udslettelse af Pantebehæftelsen 587—588.
- § 63. **Panterettigheder.** (Fortsættelse). Lovbestemt Pant ... 588—608.
A. Umiddelbart lovbestemte Panterettigheder 588—589.
B. De middelbart lovbestemte Panterettigheder 590 ff.
1) Saadan, som have Tingens Besiddelse til deres Forudsætning 590. 2) Panterettigheder for Forpligtelser, som udspringe af offentligretlige Forhold, særligt om det Offentliges Panteret hos Kassebetjente 590—593. 3) Lovbestemte Panterettigheder, som ere knyttede til en privat Kredit eller et Forskud ydet til et vist Foretagendes Fremme eller Fort-

sættelse; særligt om Bodmeri og Bilbreve 593—606. 4) (ved Trykfejl 5°) Panteret i Følge tinglæst Skifteextrakt 606—608.

- § 64. **Panterettigheder.** (Slutning). Retspant..... 608—615.
 1) Udlæg til Forauktionering 608—613. 2) Udpantning 613.
 3) Afsætning 613—615. Det ved Konkursens Indtræden erhvervede Retspant 614—615.
- § 65. **Arrestret** 616—629.
 Stiftelse 616 ff. Tinglæsning 617—619. Særligt om Arrest i Gjældsbreve 619—625. Den ved Arresten stiftede Ret 625—629.
- § 66. **Den ved Tinglæsning af Kontrakter angaaende faste Ejendomme erhvervede Ret** 630—634.
- § 67. **Tilbageholdelsesretten** 634—640.
 Begreb og Arter 634. Viljebestemt Tilbageholdelsesret 634—636. Lovbestemt Tilbageholdelsesret 636—640.